

Complexnummer: 520979

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Nooit-Gedacht

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

520980, 520981, 520982, 520983, 520984

Woonplaats

Nieuwe Pekela

Gemeente

Pekela

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdobject

Jan R. Stuustraat F 4, 9663 SE te Nieuwe Pekela

Complexomschrijving

Nieuwe Pekela, J.R. Stuustraat F5;6;7 `Nooit-Gedacht'

Complexomschrijving

C9663SEF: 9663SEF5;9663SEFSP;9663SEF6;9663SEFAW;9663SEFS

Inleiding

Complex bestaande uit een HOUTZAGERIJ, een SCHOORSTEENPIJP, een DIRECTEURSWONING, een DIENSTWONING en een HOUTSCHUUR. De houtzagerij is volgens een gevelsteen opgericht in 1875 door H.P. Geertsema. Deze gaf opdracht een stoomhoutzaagmolen te bouwen langs het Ommelanderdiep. Bij de molen werd waarschijnlijk tegelijkertijd een DIENST(molenaars)WONING gebouwd. Deze staat nog steeds op het terrein, met aangrenzend een oude HOUTSCHUUR. In 1888, toen het bedrijf in andere handen was overgegaan, werd vergunning verleend voor het plaatsen van een stoomketel in de houtzagerij. Onduidelijk is of de molen toen misschien is vervangen door of verbouwd tot het huidige gebouw, dat is opgetrokken in een Ambachtelijk-traditionele stijl. In 1891 en 1913 werd nogmaals vergunning verleend voor het plaatsen van een stoomketel. In 1913 wordt de heer B. Schuring eigenaar; de familie Schuring heeft tot de sluiting in 1992 het bedrijf gerund.

Bij de houtzagerij staat aan het Pekelderhoofddeep een DIRECTEURSWONING, opgetrokken in een Ambachtelijk-traditionele trant met Eclectische elementen. Het is onduidelijk wanneer dit pand gebouwd is. Het is mogelijk dat het omstreeks 1888 is gebouwd toen de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

houtzagerij van eigenaar veranderde. Sinds die tijd hebben er verschillende wijzigingen plaatsgevonden. In 1925 gaf de familie Schuring opdracht in de kamer twee schuifdeuren te plaatsen met aan weerszijden dubbele kasten, in 1937 in het linker woongedeelte een nieuwe indeling van de plattegrond te maken en in 1954 in het achterhuis aan de linkerzijde twee H-vensters te vervangen door een strokenvenster.

Op het terrein staat achter de houtzagerij een SCHOORSTEENPIJP en er is nog een restant van de houthaven waar de boomstammen in werden opgeslagen. Tevens staan er op het terrein een aantal loodsen, waarvan het grootste deel na-oorlogs, en een kapschuur. De kapschuur die ten noordwesten van de houtzagerij ligt staat op instorten en valt derhalve buiten de bescherming.

Waardering

Complex bestaande uit een houtzagerij, een schoorsteenpijp, een directeurswoning, een dienstwoning en een houtschuur van algemeen belang vanwege architectuur-, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarde

- als voorbeeld van een houtzagerijcomplex uit de periode 1875-1930
- vanwege de wijze van inrichting van het terrein
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van de verschillende onderdelen
- vanwege de typologische zeldzaamheid in de provincie Groningen
- vanwege de typerende ligging aan het water

Monumentnummer*: 520980

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 november 2003
Kadaster deel/nr	82757/47

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwe Pekela	Pekela	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nieuwe Pekela	H			783

Omschrijving**

Omschrijving

HOUTZAGERIJ, opgetrokken omstreeks 1888 in hout en rode baksteen (Ambachtelijk-traditionele stijl). Het hoofdgebouw bestaat uit een houten rechthoekige ruimte op bakstenen stiepen met bredere voet. Aan de zuidwestzijde een aankapping opgetrokken in een roodbruine baksteen. Aan de noordoostzijde een restant van een uitbouw uit 1916, opgetrokken in rode baksteen (valt buiten de bescherming).

Het hoofdgebouw heeft een zadeldak, gedekt met (vernieuwde) cementpannen, en strakke windveren. In de voorzijde (zuidoost) drie paar openslaande houten schuurdeuren onder drie ijzeren twaalfruits bovenlichten; in de top vier ijzeren roosvensters variërend van grootte. Op de gevel een houten plankje met "Nooit-Gedacht" er op geschilderd.

Aan de zuidwestzijde een houten vierruits venster en de aankapping. In de aankapping aan de zuidoostzijde twee dubbele getoogde ijzeren vensters met roedenverdeling; aan de zuidwestzijde een paar openslaande schuurdeuren, vijf staande getoogde ijzeren zesruits vensters, een getoogd ijzeren schuurvenster en een liggende, met hout dichtgezette vensteropening onder rollaag; aan de noordwestzijde een ijzeren roosvenster.

De achtergevel (noordwest) heeft drie paar openslaande schuurdeuren (waarvan één paar later is dichtgezet) onder drie drieruits bovenlichten en twee ijzeren roosvensters; in de middelste ruimte tussen de stiepen een houten deur; de overige ruimtes tussen de stiepen zijn later dichtgemetseld.

In de noordoostgevel een paar openslaande schuurdeuren en in het deel waar de uitbouw tegenaan was gebouwd twee onder de dakgoot geplaatste liggende vensters en een paar openslaande deuren. In de gemetselde onderbouw twee houten deuren, zes getoogde kleine ijzeren vierruits vensters en een gevelsteen met daarop "H.P.G. 1875". In het INTERIEUR zijn onder meer van belang: in de ruimte onder de houtzagerij een stoomketel van de Veendammer Machinefabriek J. ten Horn Veendam, ingebouwd in een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gemetselde bak van rode baksteen met gevelbanden van gele baksteen; een stoomketel vervaardigd bij Th. Holthuis, Fabriek van stoom en andere werktuigen Veendam, geplaatst op een gemetselde basis. In de houtzagerijruimte een grote raamzaag, een vierzijdige schaafmachine, een conische cirkelzaag (J & A Jensen og Dahl, Christiana), een kleine raamzaag en een rails voor lorries.

Waardering

Houtzagerij van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een houtzagerij uit 1875
- als herinnering aan de bloeiende scheepvaart en houtindustrie in de Veenkoloniën
- vanwege de grotendeels nog aanwezige machinerieën
- vanwege de functionele relatie met de andere onderdelen van het complex
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid
- vanwege de typologische zeldzaamheid in de provincie Groningen

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Houtzagerij

Monumentnummer*: 520981

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 november 2003
Kadaster deel/nr	82757/50

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>					
Nieuwe Pekela	Pekela	Groningen					
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Jan R. Stuustraat F	6			9663 SE	Nieuwe Pekela		
Jan R. Stuustraat F	7			9663 SE	Nieuwe Pekela		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>		
Nieuwe Pekela	H				785		

Omschrijving**

Omschrijving

Voormalige DIRECTEURSWONING uit omstreeks 1888 met aangebouwd ACHTERHUIS opgetrokken in een Ambachtelijk-traditionele stijl met Eclectische elementen. De deels onderkelderde woning is opgetrokken in een bruine baksteen op een in blokken gepleisterd trasraam en heeft gemetselde hoekpilasters. Het schilddak, gedekt met een zwart geglazuurde verbeterde Hollandse pan, heeft een kroonlijst met klossen en op de nok twee gemetselde schoorstenen. In de voorgevel (zuidoost) de hoofdentree bestaande uit een (vernieuwde) deur met (vernieuwd) bovenlicht binnen een gepleisterde omlijsting met schouderboog en pleisterwerkaccenten; voor de deur een natuurstenen stoep (twee treden) tussen twee gemetselde muurtjes (niet origineel). Aan weerszijden van de entree twee H-vensters met houten onderdorpels binnen een gepleisterde schouderboog omlijsting met pleisterwerkaccenten. In het dakvlak boven de entree een houten dakkapel onder een steekkap met fronton en bakgoot op houten klampen; aan de voorzijde twee openslaande vensters onder een bovenlicht met spiegelboog tussen twee houten pilasters.

In de noordoostgevel drie omlijste H-vensters als aan de voorzijde en in het dakvlak een houten, platte dakkapel met kroonlijst en een openslaand venster met bovenlicht tussen twee pilasters. In de zuidwestgevel twee omlijste H-vensters en een deur met bovenlicht (niet origineel) in een gemetselde portiek met geknikte segmentboog; in het dakvlak een identieke dakkapel als aan de noordoostzijde.

De achtergevel (noordwest) wordt in beslag genomen door een aangebouwd ACHTERHUIS opgetrokken in een bruine baksteen op een gepleisterd trasraam. Het aangekapte dak heeft zwart geglazuurde verbeterde Hollandse pannen, een goot op klossen en aan de noordwestzijde een topgevel met strakke windveren. In de zuidwestgevel twee driestrooksvensters met gepleisterde wenkbrauwboog, twee (vernieuwde) deuren met bovenlicht binnen een gepleisterde omlijsting en een staand tweeruits w.c. venster. In het dakvlak een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

platte houten dakkapel (niet origineel) waarin twee keer drie H-vensters en een hoge gemetselde schoorsteen. De noordoostgevel heeft drie T-vensters en een H-venster, alle met een gepleisterde wenkbrauwboog, een smal w.c. venster en een (vernieuwde) deur met tweeruits bovenlicht onder een segmentboog.

In de achtergevel met hoeklisenen drie H-vensters met gepleisterde wenkbrauwboog en een paneeldeur met gietijzeren deurpaneel onder een bovenlicht binnen een gepleisterde deuromlijsting; op de verdieping een vernieuwd balkon, een paar openslaande balkondeuren onder een licht getoogd drieruits bovenlicht binnen een omlijsting van gele baksteen. Aan weerszijden van het balkon een gepleisterde driehoek binnen een omlijsting van gele baksteen (in de linker driehoek is later een deur geplaatst). Bovenin de opgevel een half rond ijzeren venster met roedenverdeling met rondom gele baksteen.

In het INTERIEUR zijn onder meer van belang: in de gang dubbele tochtdeuren naar het achterhuis met deurlichten met bewerkt en gekleurd glas en erboven het gepleisterde vlak met onder andere een anker en een kruis; het gestucte plafond met rozet en de gepleisterde vlakken in de wanden. In de voorkamers de marmeren schouwen met gepleisterde schacht, de houten vensterbanken en de blinden, de gestucte plafonds.

Waardering

Directeurswoning van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een directeurswoning uit de tweede helft van de 19de eeuw
- vanwege de sobere traditionele vormgeving met Eclectische elementen
- vanwege de functionele relatie met de houtzagerij
- vanwege de markante ligging aan het Pekelderhoofddiep, bij de entree naar het terrein met de houtzagerij

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Direkteurswoning

Monumentnummer*: 520982

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 november 2003
Kadaster deel/nr	82757/64

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwe Pekela	Pekela	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nieuwe Pekela	H			783

Omschrijving**

Omschrijving

DIENSTWONING (voormalige molenaarswoning?) met aan één zijde een krimp uit omstreeks 1875, opgetrokken in een bruine baksteen. Het zadeldak heeft (vernieuwde) cementpannen en een bakgoot. De entree bevindt zich in de krimp (noordoostzijde) en bestaat uit een houten opgeklampte deur. In de voorgevel (noordoost) twee schuifvensters met tweeruits bovenlicht en rollaag, en in de topgevel een cirkelvormige gepleisterde band en decoratieve windveren. In de noordwestgevel een schuifvenster met tweeruits bovenlicht en rollaag. Het verbrede schuurgedeelte heeft aan de noordwestzijde twee kleine zesruits schuifvensters. Aan de achterzijde een opgeklampte deur, een openslaand venster met bovenlicht, een w.c.venster en een piepklein raam boven de deur; de topgevel heeft strakke windveren. De zuidoostgevel is blind.

Waardering

Dienstwoning bij houtzagerij uit omstreeks 1875 van algemeen belang

- als voorbeeld van een dienstwoning bij een houtzagerij uit omstreeks 1875
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de overige onderdelen van het complex
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van het exterieur

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520983

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 november 2003
Kadaster deel/nr	82757/66

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwe Pekela	Pekela	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nieuwe Pekela	H			783

Omschrijving**

Omschrijving

SCHOORSTEENPIJP uit omstreeks 1888 achter de houtzagerij. De later ingekorte pijp is opgetrokken in een rode klinker op een betonnen schacht, vierkant van doorsnee, met afdekplaat en aan elke zijde een verdiept vlak. Rondom de pijp zes ijzeren banden.

Een gemetselde "gang" afgedekt met een ijzeren deksel, verbindt de schacht van de schoorsteen met de houtzagerij.

Waardering

Schoorsteenpijp van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een schoorsteenpijp bij een houtzagerij
- vanwege de functionele en ruimtelijk-visuele relatie met de houtzagerij

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Nijverheid	Houtzagerij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520984

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 november 2003
Kadaster deel/nr	82757/69

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwe Pekela	Pekela	Groningen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nieuwe Pekela	H			783

Omschrijving**

Omschrijving

HOUTSCHUUR, waarschijnlijk uit omstreeks 1900, gelegen naast de dienstwoning. De schuur is opgetrokken uit hout en heeft een zadeldak, gedekt met een cementpan, met open aankapping aan de voorzijde (noordoost) steunend op zes houten stijlen.

Waardering

Houtschuur van algemeen belang

- als voorbeeld van een houtschuur uit omstreeks 1900
- vanwege de functionele relatie met de houtzagerij
- vanwege de redelijk mate van gaafheid

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Nijverheid	Houtzagerij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument